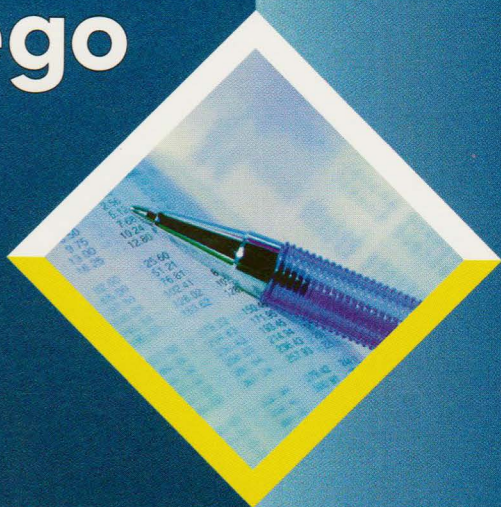

System rachunkowości w okresie kryzysu gospodarczego

pod redakcją

IRENY SOBAŃSKIEJ i PRZEMYSŁAWA KABALSKIEGO

Łódź 2010
Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego

*Mikołaj Turzyński**

ROZDZIAŁ 5

ASPEKTY KSIĘGOWE I PODATKOWE INICJOWANIA UMÓW LEASINGU

1. Uwagi wstępne

Zawierając umowę leasingu – zarówno operacyjnego, jak i finansowego – korzystający ponosi wydatki w postaci opłaty manipulacyjnej, opłat wstępnych, kaucji oraz, po przekazaniu mu przedmiotu umowy, nakłady na montaż, budowę fundamentów lub ulepszenie, jeżeli jest to maszyna lub urządzenie. Również finansujący ponosi wydatki związane z inicjowaniem umów leasingu, obejmujące prowizje dla pośredników, koszty obsługi prawnej, negocjacji itp.

Niniejszy rozdział poświęcony jest opłatom i wydatkom ponoszonym przy zawarciu umowy leasingu. Jego celem jest przedstawienie aspektów księgowych oraz skutków w zakresie podatku dochodowego i podatku od towarów i usług, wydatków poniesionych przy rozpoczęciu umowy leasingu operacyjnego i finansowego na pokrycie opłat manipulacyjnych i wstępnych, kaucji gwarancyjnych oraz kosztów montażu i ulepszeń przedmiotu leasingu. Zasadniczym problemem jest rozstrzygnięcie, czy powyższe wydatki winny stanowić koszty okresu, czy też podlegać rozliczeniu w czasie.

Główną tezą jest stwierdzenie, że wydatki związane z inicjowaniem umów leasingu są odmiennie traktowane do celów rachunkowości oraz celów podatkowych, a dodatkową – iż linie interpretacyjne organów skarbowych oraz orzecznictwo sądów administracyjnych różnią się między sobą. Zagraża to przyjęciem błędnych rozwiązań przez podatników, skutkując tym samym wzrostem ryzyka podatkowego.

Regulacje pośrednio dotyczące wydatków na rozpoczęcie umowy leasingu zawiera ustawa o rachunkowości, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych i fizycznych, KSR 5 „Leasing, najem i dzierżawa”, a także MSR 17, „Leasing”.

* Dr, Katedra Rachunkowości, Uniwersytet Łódzki.

2. Istota umów leasingu w ujęciu bilansowym i podatkowym

W ujęciu bilansowym umowy leasingu to umowy leasingu nazwane w kodeksie cywilnym, zawarte na czas oznaczony, a także inne umowy zawarte na czas oznaczony, na mocy których jedna ze stron, zwana „finansującym”, oddaje do odpłatnego używania¹ albo używania i pobierania pożytków drugiej stronie, zwanej „korzystającym” przedmiot leasingu, którym są składniki aktywów, jak np. nieruchomości, urządzenia, maszyny, środki transportu, wartości niematerialne i prawne. Umowami leasingu w ujęciu bilansowym są również umowy najmu i dzierżawy. W zakres umowy leasingu mogą również wchodzić dodatkowe (zależne) świadczenia związane z przedmiotem leasingu, jak np. utrzymanie lokali w stanie zdatnym do użytku (np. ogrzewanie, oświetlenie, woda, funkcjonowanie wind, utrzymanie czystości, ochrona) lub zapewnienie serwisu technicznego, oddanych w leasing maszyn i urządzeń.

Jeżeli umowa leasingu spełnia przynajmniej jeden z siedmiu poniżej wymienionych warunków, to klasyfikowana jest jako umowa leasingu finansowego:

1) przenosi własność przedmiotu umowy na korzystającego po zakończeniu okresu, na który została zawarta (ma to zazwyczaj miejsce, jeżeli opłata końcowa została wliczona w opłaty podstawowe uiszczane w okresie leasingu);

2) zawiera prawo do nabycia przedmiotu umowy przez korzystającego, po zakończeniu okresu, na jaki została zawarta, po cenie niższej od jego wartości rynkowej z dnia nabycia; określając wartość rynkową, aktualną na dzień nabycia przedmiotu leasingu po zakończeniu okresu umowy strony umowy mogą za wzorzec przyjąć wartość godziwą porównywalnego składnika aktywów, znajdującego się w podobnym stanie technicznym i charakteryzującego się podobnym zużyciem na dzień zawarcia umowy leasingu;

3) okres, na jaki umowa leasingu została zawarta, odpowiada przeważającej części przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności przedmiotu leasingu, przy czym nie może być on krótszy niż 3/4 tego okresu; szacując przewidywane okresy ekonomicznej użyteczności składników aktywów, będących przedmiotem umowy leasingu, strony umowy mogą przyjąć okresy ekonomicznej użyteczności porównywalnych składników aktywów albo okresy ekonomicznej użyteczności leżące u podstaw powszechnie stosowanych stawek amortyzacyjnych;

4) suma opłat leasingowych, pomniejszonych o dyskonto, ustalona na moment rozpoczęcia okresu leasingu i przypadająca do zapłaty w okresie obowiązywania umowy, przekracza 90% wartości rynkowej przedmiotu umowy na ten dzień. W sumie opłat uwzględnia się wartość końcową przedmiotu umowy,

¹ Odpłatne używanie – w przypadku umów leasingu – polega na obowiązku uiszczenia przez korzystającego jednej opłaty leasingowej lub serii opłat leasingowych.

którą korzystający zobowiązuje się zapłacić za przeniesienie na niego własności tego przedmiotu. Nie zalicza się do sumy opłat warunkowych opłat leasingowych ani płatności na rzecz finansującego za świadczenia dodatkowe, podatków oraz składek na ubezpieczenie tego przedmiotu, jeżeli korzystający pokrywa je niezależnie od opłat za używanie. Jeżeli płatności za świadczenia dodatkowe (np. opłaty za serwis przedmiotu leasingu) są uiszczane na rzecz finansującego wraz z opłatami podstawowymi (tzn. korzystający nie ma możliwości zawarcia umowy leasingu bez jednoczesnego zawarcia umowy o serwis) a usługi te nie przynoszą korzystającemu dodatkowych korzyści, to zalicza się je do sumy opłat leasingowych. Do zdyskontowania sumy opłat leasingowych stosuje się stopę procentową leasingu, aktualną na dzień zawarcia umowy, a w przypadku jej braku stopę procentową korzystającego, aktualną na dzień zawarcia umowy;

5) zawiera przyrzeczenie finansującego do zawarcia z korzystającym kolejnej umowy o oddanie w odpłatne używanie tego samego przedmiotu lub przedłużenie umowy dotychczasowej, na warunkach korzystniejszych od przewidzianych w dotychczasowej umowie;

6) przewiduje możliwość wypowiedzenia umowy, z zastrzeżeniem, że wszelkie powstałe z tego tytułu koszty i straty poniesione przez finansującego pokrywa korzystający; warunek ten jest spełniony, jeżeli umowa przewiduje, że w razie jej wypowiedzenia przed końcem okresu obowiązywania korzystający zobowiązany jest uiścić karę umowną, która kwotowo nie jest nieistotna. Przyjmuje się, że kara umowna wraz z dotychczasowymi opłatami leasingowymi z zasady pokrywa inwestycję leasingową netto oraz ewentualne dodatkowe koszty i straty finansującego związane bezpośrednio z wcześniejszym zakończeniem umowy;

7) przedmiot umowy został dostosowany do indywidualnych potrzeb korzystającego. Bez wprowadzania w nim istotnych zmian może on być używany wyłącznie przez korzystającego.

Jeżeli umowa leasingu nie spełnia żadnego z warunków wyżej wymienionych, to klasyfikowana jest do celów bilansowych do umów leasingu operacyjnego.

Opłata za zawarcie umowy (opłata manipulacyjna) jest to opłata uiszczana przez korzystającego na rzecz finansującego przed rozpoczęciem okresu leasingu. Jest to odpowiednik prowizji pobieranej przez bank od kredytów i przysługuje finansującemu na pokrycie kosztów związanych z zawarciem umowy. Opłata za zawarcie umowy z zasady uiszczana jest w momencie rozpoczęcia (podpisania umowy) leasingu.

Opłata wstępna (opłata inicjalna) z kolei, to opłata uiszczana przez korzystającego na rzecz finansującego w momencie rozpoczęcia biegu leasingu, służąca pokryciu określonej części wartości przedmiotu leasingu. Różni się ona od opłat podstawowych – choć stanowi ich element – tym, że pobierana jest

w znacznie wyższej wysokości aniżeli kolejne opłaty podstawowe. Ma to dwojakie uzasadnienie: z jednej strony finansujący chce w ten sposób zapewnić realizację umowy przez korzystającego, gdyż wysokie opłaty wstępne zniechęcają do zerwania umowy, z drugiej strony zwiększa się płynność finansującego i pewność, że korzystający wywiąże się z umowy. Jeżeli opłata za zawarcie umowy i opłata wstępna są pobierane łącznie, a z faktury finansującego nie wynika ich podział, to przyjmuje się, że jest to opłata wstępna.

Opłata manipulacyjna – jak wskazano – służy pokryciu przez finansującego kosztów poprzedzających zawarcie umowy, jak np. prowizji pośredników, opłat wywiadowni gospodarczych, opłat za czynności prawne i inne związane z negocjowaniem umowy. Są to dla finansującego tzw. „początkowe koszty bezpośrednie”, czyli koszty, które nie zostałyby poniesione, gdyby umowa leasingu nie została zawarta. Koszty te powinny być bezpośrednio przypisane do umowy i działań zmierzających do jej zawarcia; nie obejmują one kosztów poniesionych przez producenta lub pośrednika.

W przypadku korzystającego początkowe koszty bezpośrednie umowy leasingu obejmują m. in. opłatę za zawarcie umowy i inne obciążające go wydatki. Początkowe koszty bezpośrednie nie mogą ani u finansującego, ani u korzystającego zawierać kosztów ogólnych zarządu, kosztów sprzedaży lub marketingu, jak również kosztów finansowania zakupu przedmiotu leasingu.

Umowa może być uznana za umowę leasingu w rozumieniu przepisów podatkowych, jeżeli jest zawarta na czas oznaczony oraz suma ustalonych w niej opłat, pomniejszona o należny podatek od towarów i usług, odpowiada co najmniej wartości początkowej środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych. Do sumy opłat zalicza się cenę, po której korzystający ma prawo nabyć przedmiot umowy po zakończeniu podstawowego okresu tej umowy, jeżeli cena ta została określona w umowie leasingu. Jeżeli umowa nie spełnia warunków określonych dla leasingu, wówczas skutki podatkowe są takie same, jak w przypadku najmu lub dzierżawy.

Istotne znaczenie należy przypisać klasyfikacji umów leasingu do celów podatkowych. Przepisy ustawy wskazują na trzy warianty umów tego typu:

- tzw. leasing o charakterze operacyjnym;
- tzw. leasing o charakterze finansowym;
- tzw. leasing o charakterze zbliżonym do umów najmu i dzierżawy.

Umowa leasingu będzie sklasyfikowana jako umowa leasingu operacyjnego, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) została zawarta na czas oznaczony, stanowiący co najmniej 40% normalnego okresu amortyzacji, jeżeli jej przedmiotem są podlegające odpisom amortyzacyjnym rzeczy ruchome lub wartości niematerialne i prawne albo została zawarta na okres co najmniej 10 lat, jeżeli jej przedmiotem są podlegające odpisom amortyzacyjnym nieruchomości, oraz

2) suma ustalonych w niej opłat, pomniejszona o należny podatek od towarów i usług, odpowiada co najmniej wartości początkowej środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych;

3) finansujący w dniu zawarcia umowy leasingu nie korzysta ze zwolnień w podatku dochodowym.

Jeżeli umowa leasingu spełnia dwa pierwsze z powyższych warunków, natomiast finansujący korzysta ze zwolnień w podatku dochodowym, to umowa taka jest traktowana do celów ustawy jako umowa leasingu o charakterze finansowym.

Umowa będzie klasyfikowana do celów podatkowych jako leasing finansowy, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

1) umowa leasingu została zawarta na czas oznaczony;

2) suma ustalonych w umowie leasingu opłat, pomniejszona o należny podatek od towarów i usług, odpowiada co najmniej wartości początkowej środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych;

3) umowa zawiera postanowienie, że odpisów amortyzacyjnych w podstawowym okresie umowy leasingu dokonuje korzystający.

O zaliczeniu umów leasingu do leasingu finansowego decydują w znacznej mierze strony umowy – warunkiem odróżniającym leasing finansowy od operacyjnego jest postanowienie umowy wskazujące na stronę uprawnioną do dokonywania odpisów amortyzacyjnych. Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że w leasingu finansowym nie jest konieczne spełnianie wymogu dotyczącego minimalnego okresu trwania umowy – charakterystycznego dla leasingu operacyjnego. Umowy leasingu finansowego mogą być więc zawierane także na okres krótszy niż 40% normatywnego okresu amortyzacji przedmiotu umowy.

Umowy zawarte na czas nieoznaczony lub na czas oznaczony, lecz nie spełniające warunków określonych dla umów o charakterze operacyjnym lub finansowym, są traktowane jako umowy leasingu o charakterze zbliżonym do umów najmu lub dzierżawy. Obejmują one umowy spełniające następujące warunki:

1) są zawarte na czas nieoznaczony;

2) są zawarte na czas oznaczony i w przypadku których:

a) suma opłat przypadająca na podstawowy okres umowy jest niższa od wartości początkowej przedmiotu umowy;

b) suma opłat przypadająca na podstawowy okres umowy jest co najmniej równa wartości początkowej przedmiotu umowy, ale finansujący korzysta ze zwolnień w podatku dochodowym lub okres trwania umowy jest krótszy niż 40% normatywnego okresu amortyzacji środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych będących przedmiotem umowy (lub krótszy niż 10 lat w przypadku nieruchomości) i w umowie nie zawarto zapisu, że stroną dokonującą odpisów amortyzacyjnych jest korzystający.

3. Aspekty księgowe inicjowania leasingu

3.1. Kaucje gwarancyjne

W celu zmniejszenia ryzyka związanego z umową leasingu, której istotą jest powierzenie korzystającemu do używania przedmiotu leasingu, zazwyczaj z umową tą wiąże się obowiązek wniesienia przez korzystającego kaucji gwarancyjnej, jako zabezpieczenia ewentualnej utraty przedmiotu leasingu i wywiązania się z płatności.

Można rozróżnić dwa rodzaje kaucji gwarancyjnych wnoszonych przez korzystającego: kaucje gwarancyjne podlegające zwrotowi oraz kaucje gwarancyjne rozliczane na poczet opłat leasingowych. Sposób rozliczenia kaucji gwarancyjnych określa umowa leasingu, wskazując np. że służy ona na pokrycie opłaty końcowej. Stosowne postanowienia umowy leasingu rozstrzygają także kwestię ewentualnego oprocentowania wpłaconych kaucji.

3.2. Montaż, fundamenty i ulepszenie przedmiotu leasingu

Jeżeli korzystający z przedmiotu leasingu operacyjnego, np. maszyny czy urządzenia, montuje je, buduje fundamenty i posadawia je na nich lub wykonuje ulepszenia w budynku lub innym środku trwałym stanowiącym przedmiot umowy leasingu, to koszty takie zalicza się do środków trwałych w budowie.

Z chwilą przyjęcia przedmiotu leasingu do użytkowania jako zdatnego do użytku (przy czym przewidziany w umowie leasingu operacyjnego okres użytkowania przez korzystającego przedmiotu leasingu jest dłuższy niż rok), korzystający przenosi koszty montażu, fundamentów i ulepszenia na konto środki trwałe (jest to oddzielny obiekt) i amortyzuje je jako ulepszenie obcego środka trwałego (inwestycja w obcym obiekcie) przez przewidywany okres użytkowania.

Jeżeli natomiast w momencie przyjęcia przedmiotu leasingu operacyjnego do użytkowania przewidywany okres jego użytkowania jest krótszy niż rok, to korzystający odpisuje koszty montażu, fundamentów i ulepszenia w ciężar kosztów okresu.

Koszty montażu, fundamentów i ulepszenia środków trwałych stanowiących przedmiot leasingu finansowego zwiększają wartość przedmiotu leasingu i są razem z nim amortyzowane według ogólnych zasad.

3.3. Opłata wstępna i opłata za zawarcie umowy (manipulacyjna)

W przypadku leasingu operacyjnego korzystający ujmuje opłatę za zawarcie umowy i opłatę wstępną łącznie jako czynne rozliczenie międzyokresowe kosztów i rozlicza ją w czasie przez okres umowy leasingu, obciążając te koszty, na które odnosi się opłatę wstępną.

Przykład 1. Rozliczanie opłaty wstępnej w czasie

Korzystający zawarł 2.12.2009 r. trzyletnią umowę leasingu operacyjnego. Przewiduje ona, że korzystający będzie miał prawo użytkowania przedmiotu leasingu od dnia 1.03.2010 r. Harmonogram płatności przedstawia się następująco:

- opłata manipulacyjna (termin płatności 2.12.2009) – 1000,00 zł;
- opłata wstępna (termin płatności 2.12.2009) – 4000,00 zł;
- opłaty podstawowe (terminy płatności co miesiąc od 15.03.2010 do 15.03.2013) – 36 opłat po 2000,00 zł każda;
- opłata końcowa (termin płatności 30.03.2013) – 10 000 zł.

Rozliczenie opłaty manipulacyjnej w okresie uiszczania opłat podstawowych przedstawia się następująco:

$(1000,00 \text{ zł} + 4000,00 \text{ zł}) : 36 \text{ terminów płatności} = 138,89 \text{ zł/termin płatności miesięcznie.}$

Finansujący pobrane opłatę wstępną i opłatę za zawarcie umowy ujmuje w przypadku umowy leasingu operacyjnego jako rozliczenie międzyokresowe przychodów i stopniowo odnosi na przychody właściwego okresu przez przewidziany umową okres leasingu.

W razie zawarcia umowy leasingu finansowego opłata manipulacyjna zwiększa u korzystającego wartość (cenę nabycia) przedmiotu leasingu, a jej odpisanie w koszty następuje poprzez amortyzację.

Opłatę wstępną – w przypadku leasingu finansowego – korzystający zalicza w całości na poczet spłaty części kapitałowej. Nie dzieli się jej na część kapitałową i odsetkową.

Jeżeli opłata wstępna wnoszona jest ratalnie i obejmuje kilka płatności poprzedzających wprowadzenie do ksiąg przedmiotu umowy i powstanie zobowiązania z tego tytułu, to korzystający ewidencjonuje te raty początkowo, z chwilą ich wpłaty, jako zaliczki na poczet umowy przedmiotu leasingu. W momencie otrzymania przedmiotu umowy zaliczki zmniejszają zobowiązanie wobec finansującego z tytułu przedmiotu umowy.

U finansującego opłatę manipulacyjną, za zawarcie umowy leasingu finansowego zalicza się do przychodów operacyjnych w okresie jej otrzymania.

Opłatę wstępną finansujący zalicza w przypadku umowy leasingu finansowego w całości do części kapitałowej, a więc na poczet spłaty należności od korzystającego. Nie dzieli się jej na część kapitałową i odsetkową.

3.4. Początkowe koszty bezpośrednie

Poniesione przez finansującego początkowe koszty bezpośrednie zawarcia umowy leasingu operacyjnego (np. doradztwa prawnego, negocjacji, wynagrodzenia pośredników itp.) zalicza się – co do zasady – do rozliczeń międzyokresowych kosztów i rozlicza przez okres leasingu określony daną umową. Jeżeli jednak przypisanie tych kosztów do poszczególnej umowy zawartej w okresie byłoby uciążliwe, to mogą one – o ile nie są istotne – obciążać w całości koszty

okresu ich poniesienia. W przypadku takim opłata manipulacyjna też nie jest rozliczana w czasie i w całości zwiększa przychód okresu jej wpłaty.

W razie zawarcia umowy leasingu finansowego początkowe koszty bezpośrednie zwiększają wartość inwestycji leasingowej netto².

Do początkowych kosztów bezpośrednich kosztów poniesionych przez finansujących, będących producentami przedmiotów leasingu lub pośrednikami, nie zalicza się kosztów związanych z negocjacjami i działaniami służącymi doprowadzeniu do zawarcia umowy leasingu. Nie zwiększają one wartości inwestycji leasingowej netto, lecz są ujmowane jako koszt z chwilą sprzedaży przedmiotu leasingu; w przypadku leasingu finansowego następuje to zazwyczaj w momencie rozpoczęcia leasingu (Turzyński 2009, s. 176–177).

4. Aspekty podatkowe inicjowania leasingu

4.1. Kaucje gwarancyjne

Umowy leasingu przewidują – jak wspomniano – dwa rodzaje kaucji:

1) kaucje zabezpieczające – podlegające zwrotowi, jeżeli zabezpieczane płatności zostaną dokonane, oraz

2) kaucje rozliczeniowe – zaliczane na poczet ostatnich opłat leasingowych.

Obydwa rodzaje kaucji są wyłączone z sumy opłat leasingowych. W myśl przepisów o podatku dochodowym kaucja nie stanowi ani przychodu u finansującego, ani kosztu uzyskania przychodu u korzystającego. Oznacza to, że kaucje zabezpieczające i rozliczeniowe zostały przez ustawodawcę potraktowane neutralnie podatkowo. Zaliczenie kaucji na poczet spłaty opłat leasingowych stanowi tylko formę zaspokojenia (regulacji) zobowiązania korzystającego wobec finansującego.

4.2. Wydatki poniesione na montaż, fundamenty i ulepszenie przedmiotu leasingu

Wydatki poniesione na montaż, fundamenty i ulepszenie przedmiotu leasingu operacyjnego zalicza się – po jego przyjęciu do użytkowania – do inwestycji w obcych środkach trwałych. Podlegają one amortyzacji przy zastosowaniu indywidualnych stawek amortyzacyjnych.

² Inwestycja leasingowa netto – jest to inwestycja leasingowa brutto (suma należnych finansującemu opłat leasingowych wynikających z umowy leasingu finansowego, z wyłączeniem warunkowych opłat leasingowych, oraz ewentualnej niegwarantowanej wartości końcowej przypadającej na rzecz finansującego) zdyskontowana za pomocą stopy procentowej leasingu.

Wydatki na montaż, fundamenty i ulepszenie przedmiotu leasingu traktowanego podatkowo jako finansowy ujmowane są wstępnie jako środki trwałe w budowie, a po przyjęciu przedmiotu umowy do użytkowania – zwiększają wartość tego środka trwałego.

Środek trwały, w tym także przyjęty w leasing finansowy, uważa się za ulepszony w razie łącznego spełnienia trzech warunków:

- ulepszenie polega na przebudowie, rozbudowie, rekonstrukcji, adaptacji lub modernizacji danego środka trwałego;
- wydatki te powodują wzrost wartości użytkowej w stosunku do wartości z dnia przyjęcia środka trwałego do użytkowania;
- suma tych wydatków w danym roku podatkowym przekracza 3500 zł.

Jeżeli nie zostanie spełniony jeden z tych warunków, wówczas wydatki na ulepszenie zalicza się bezpośrednio do kosztów uzyskania przychodu.

4.3. Opłata wstępna i opłata manipulacyjna

Opłata wstępna i opłata manipulacyjna stanowią w przypadku leasingu operacyjnego dla korzystającego koszt uzyskania przychodu, a dla finansującego – przychód do opodatkowania. Wątpliwości budzi jednak określenie momentu uznania opłaty wstępnej i opłaty manipulacyjnej za koszt uzyskania przychodu: czy następuje to w okresie poniesienia opłat, czy też proporcjonalnie do okresu trwania umowy leasingu (por. Nykiel, Mariański 2009, s. 349). Analiza pism Ministra Finansów, interpretacji organów podatkowych oraz orzecznictwa sądowego pozwala rozróżnić dwa podejścia:

a) Ministerstwa Finansów i organów podatkowych – stosuje się metodę proporcjonalnego rozliczania opłat przez czas trwania umowy, podobnie jak to przyjęto dla celów księgowych;

b) sądów (WSA) – opłaty manipulacyjne i wstępne jednorazowo zalicza się do kosztów uzyskania przychodu, w momencie gdy stają się należne, a praktycznie – gdy je opłacono.

Ad a. Podejście Ministerstwa Finansów i organów podatkowych

Ministerstwo Finansów w odpowiedzi z 31.10.2008 r. na interpelację poselską nr 5531 wyjaśniło, iż „w świetle obecnego stanu prawnego koszty raty inicjalnej (opłaty wstępnej – M. T.), jako koszty niezwiązane bezpośrednio z przychodami, powinny być potrącane w dacie poniesienia, tj. ujęcia w księgach rachunkowych, poprzez międzyokresowe rozliczenia kosztów w czasie. Koszty pośrednie, w tym wstępna rata leasingowa, powinny być uznane za koszt podatkowy w dacie poniesienia, a dniem poniesienia jest dzień, na który ujęto koszt w księgach rachunkowych (zaksięgowano) na podstawie otrzymanej faktury (rachunku) albo innego dowodu, z wyjątkiem sytuacji, gdy dotyczyłoby to ujętych jako koszty rezerw albo biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów. Zaksięgowanie kosztu pośredniego na określony dzień, w tym wstęp-

nej opłaty leasingowej, decyduje o dacie i sposobie jego rozliczenia jako kosztu podatkowego. W opinii Ministerstwa Finansów zasadne jest rozliczanie opłaty wstępnej w czasie, skoro była ona wstępnym i podstawowym warunkiem zawarcia umowy leasingu umożliwiające korzystanie z przedmiotu leasingu przez cały okres jej trwania, a obciążenie jednorazowo kosztów uzyskania przychodu opłatą wstępną powodowałoby zniekształcenie obrazu sytuacji finansowej podatnika, zwłaszcza przy płatności o znacznej wartości”.

Analizując wyjaśnienia Ministerstwa Finansów, odwołujące się do sposobu ewidencji opłat wstępnych bazującego na rozwiązaniach rachunkowości, należy zauważyć, że w większych jednostkach umowy leasingu są do celów bilansowych klasyfikowane jako leasing finansowy, a wówczas opłata wstępna nie stanowi kosztu, lecz jest traktowana jako spłata części kapitałowej opłaty leasingowej (i ewidencjonowana u korzystającego jako zmniejszenie zobowiązania wobec finansującego z tytułu przedmiotu umowy)³.

Organy podatkowe w większości przypadków traktują opłatę wstępną jako koszt pośredni w rozumieniu art. 22 ust. 5c updof oraz art. 15 ust. 4d updop i twierdzą, że powinna być rozliczana proporcjonalnie przez okres trwania umowy, a nie zaliczana do kosztów jednorazowo, w momencie poniesienia. Organy podatkowe wskazują, że opłata wstępna jest samoistna i nie może być przypisywana do poszczególnych rat leasingowych, a jej poniesienie jest niezbędne do rozpoczęcia realizacji umowy. Biorąc pod uwagę, że opłata wstępna nie jest bezpośrednio związana z osiąganymi przychodami i dotyczy umowy trwającej dłużej niż jeden rok podatkowy, to zdaniem organów podatkowych, należy ją rozliczać proporcjonalnie do okresu jej trwania (Interpretacja indywidualna, sygn. akt IP-PB3-423-389/07-2/GJ).

Podobne wątpliwości – w przypadku umów leasingu – co opłata manipulacyjna budzi w przypadku umów kredytu prowizja. W gruncie rzeczy zachodzi między innymi daleko idące podobieństwo, bowiem prowizja i opłata manipulacyjna pełnią tę samą rolę – stanowią warunek zawarcia umowy. Dlatego do opłat manipulacyjnych należałoby stosować zasady przyjęte do prowizji. Jednak przepisy o podatku dochodowym wskazują jedynie, że prowizje od kredytu „inwestycyjnego”, naliczone przed przyjęciem środka trwałego lub wartości niematerialnych i prawnych do używania zwiększają wartość początkową tych aktywów trwałych. Nie są natomiast uregulowane ustawowo zasady ujmowania prowizji od kredytów, które nie służą sfinansowaniu zakupu środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych.

Prowizja za przyznanie kredytu nie może być powiązana z konkretnym przychodem, ale jej uiszczenie stanowi warunek konieczny do rozpoczęcia

³ Wyjaśnienie Ministerstwa Finansów mogłoby natomiast dotyczyć tych korzystających, których sprawozdania finansowe nie podlegają obowiązkowi badania i ogłaszania, stosujących podatkowe zasady klasyfikacji leasingu. W ich przypadku umowy leasingu są klasyfikowane jako leasing operacyjny, a opłata wstępna podlega rozliczeniu w czasie.

realizacji umowy kredytowej. Opłatę tę, jako koszty pośrednie, należy zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów w momencie poniesienia. Jeżeli jednak koszty te dotyczą okresu przekraczającego rok podatkowy, a nie jest możliwe określenie, jaka część dotyczy danego roku podatkowego, to stanowią one koszty uzyskania przychodów proporcjonalnie do długości okresu, którego dotyczą.

Dlatego, zdaniem organów podatkowych, prowizja od kredytu, mimo że ponoszona jednorazowo przy podpisywaniu umowy, wobec tego że jej zapłata jest warunkiem koniecznym do rozpoczęcia realizacji umowy, dotyczy całego okresu trwania umowy kredytowej i wymaga zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów danego roku podatkowego w takiej części, w jakiej go dotyczy, a jeżeli nie jest możliwe określenie, jaka część prowizji dotyczy danego roku podatkowego, to stanowi koszt uzyskania przychodu proporcjonalnie do okresu trwania umowy (por. sygn. akt ŁUS-II-2-423/181/07/JB).

Ad b. Orzecznictwo sądowe

Rozliczenie kosztów opłaty wstępnej (inicjalnej, początkowej) zależne jest od postanowień danej umowy leasingu. Jeżeli wstępna opłata leasingowa ma charakter opłaty samoistnej, nieprzypisanej do poszczególnych rat leasingowych, zaś jej poniesienie jest warunkiem koniecznym do realizacji umowy leasingu, to powinna być ona rozliczona w dacie poniesienia kosztu, albowiem nie można powiedzieć, iż dotyczy ona okresu, na jaki umowa została zawarta. Opłata ta jest kosztem jednorazowym, związanym z zawarciem umowy leasingu, a w konsekwencji i wydaniem samego przedmiotu leasingu.

W takim przypadku, do celów podatkowych, wstępna opłata leasingowa powinna zostać zaliczona do kosztów jednorazowo, a nie rozliczana w czasie. Opłata inicjalna dotyczy wtedy nie tyle samego trwania usługi leasingu, lecz w ogóle prawa do skorzystania z niego. Opłatę wstępną wnosi korzystający przed rozpoczęciem okresu leasingu. W wielu przypadkach od uiszczenia opłaty wstępnej zależy możliwość zawarcia umowy leasingu. Zdaniem sądów w takim przypadku nie ma znaczenia wysokość opłaty wstępnej. W orzecznictwie sądowym podkreśla się również, że jeżeli opłata wstępna jest kosztem jednorazowym, związanym z zawarciem umowy leasingu – w przypadku wcześniejszego rozwiązania umowy leasingu, zniszczenia przedmiotu leasingu, zaprzestania działalności przez korzystającego bądź finansującego, koncepcja organów podatkowych, iż opłatę tę należy rozliczyć proporcjonalnie do czasu trwania umowy, nie jest słuszna.

W orzecznictwie sądowym zastrzega się również, że w przypadku określenia w umowie leasingu, iż opłata inicjalna jest opłatą na poczet usługi wykonywanej przez okres jej trwania, to wtedy nie można jej uznać za koszt uzyskania przychodu w momencie poniesienia. Wówczas tego rodzaju opłata wstępna powinna być rozliczona proporcjonalnie przez okres trwania umowy leasingu.

Innymi słowy – zdaniem sądów – jeżeli w umowie leasingu nie określono, iż opłata inicjalna jest opłatą na poczet usługi wykonywanej przez okres jej

trwania, to stanowi ona koszt jednorazowy, w momencie jej poniesienia. Nie ma wówczas podstaw, by traktować ją jako koszt, który dotyczy okresu przekraczającego rok podatkowy. Gdyby bowiem tak przyjąć, to nie byłoby różnicy między przedmiotową opłatą a jednorazową płatnością z tytułu świadczenia usługi leasingu za cały okres trwania leasingu uiszczoną z góry (por. wyroki WSA w Warszawie: z 17.06.2008 r., sygn. akt III SA/Wa 24/08, z 8.08.2008 r., sygn. akt III SA/Wa 221/08 niepubl.).

Przykład 2. Analiza przypadku⁴

Przedmiotem skargi A Sp. z o.o. we W. (zwanej dalej: Spółka) jest interpretacja indywidualna ministra finansów dotycząca zakresu i sposobu zastosowania przepisów prawa podatkowego, regulujących podatek dochodowy od osób prawnych, w indywidualnej sprawie. Zaskarżona interpretacja została oparta o następujący stan faktyczny i prawny sprawy.

We wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej Spółka wskazała, że prowadzi działalność gospodarczą głównie w zakresie prowadzenia placówek gastronomicznych. Podpisała umowę leasingu operacyjnego, której przedmiotem był samochód osobowy wykorzystywany w prowadzonej działalności. Zgodnie z jej postanowieniami Spółka była zobowiązana do zapłaty tzw. czynszu inicjalnego oraz czynszu „0”, stanowiących odpowiednio 5% i 25% wartości ofertowej przedmiotu leasingu. Czynsz inicjalny płatny był w chwili zawarcia umowy, natomiast czynsz „0” w momencie podpisania protokołu zdawczo-odbiorczego, czyli również przed rozpoczęciem korzystania z przedmiotu leasingu. Pozostałą wartość przedmiotu leasingu Spółka winna uiszczać w ratach, w odstępach miesięcznych od daty podpisania protokołu zdawczo-odbiorczego. Dokonanie wpłat na rzecz finansującego tytułem wskazanych wyżej czynszów: inicjalnego i „0”, było warunkiem podpisania umowy leasingowej i oddania przedmiotu leasingu korzystającemu. Spółka zaliczyła do kosztów uzyskania przychodów w całości obydwa czynsze w dacie ich poniesienia.

Opierając się na stanie faktycznym zadano pytanie, czy kwoty zapłaconych czynszów, inicjalnego i „0”, związanych z zawarciem umowy leasingu operacyjnego, stanowią koszt podatkowy w całości w momencie ich poniesienia, czy też powinny być rozliczane proporcjonalnie do okresu trwania umowy leasingowej, której dotyczą.

Przedstawiając własne stanowisko, zwrócono uwagę, że obydwie wymienione opłaty stanowiły warunek zawarcia umowy i wydania przedmiotu leasingu. Zdaniem Spółki, przedmiotowe czynsze winny być ujęte w kosztach uzyskania przychodów w momencie ich poniesienia, ponieważ mają charakter opłat nieprzypisanych do poszczególnych rat leasingowych. Nie można ich bezpośrednio powiązać z konkretnymi przychodami, gdyż nie jest możliwe ustalenie, w którym roku podatkowym wystąpi przychód uzasadniający ich potrącenie. Dalej wskazano, że opłaty te nie tyle dotyczą samego trwania umowy, lecz prawa do korzystania z niego. Są wnoszone przez korzystającego, zanim leasing zostanie uruchomiony i nie jest to wydatek dotyczący okresu przekraczającego rok podatkowy. Zatem, w ocenie Spółki, są potrącane w dacie ich poniesienia, zgodnie z art. 15 ust. 4d ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych i nie powinny być rozliczane przez okres trwania umowy.

W wydanej interpretacji indywidualnej dyrektor Izby Skarbowej w P. – działając w imieniu ministra finansów, uznał stanowisko Spółki za nieprawidłowe.

⁴ Na podstawie wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z 5.10.05 (sygn. akt I SA/Wr 633/09).

W pierwszej kolejności wskazał, że zasady opodatkowania stron umowy leasingu podatkiem dochodowym od osób prawnych reguluje rozdział 4a ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. (Dz.U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654 ze zm.). Przytoczył definicję umowy leasingu zawartą w art. 17a ust. 1 oraz treść art. 17b ust. 1, na który powoływała się Spółka, wskazując, że zawarta przez nią umowa spełnia wymienione w tym przepisie warunki. Zwrócił uwagę, że przepis art. 17b ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych nie precyzuje, w którym momencie korzystający winien zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów wynikające z umowy leasingu opłaty. W ocenie ministra finansów, rozstrzygając kwestię momentu zaliczenia do kosztów podatkowych opłat tytułem czynszu inicjalnego i czynszu „0”, należy brać pod uwagę ogólne zasady potrącania kosztów, które zostały uregulowane w art. 15 ustawy o podatku od osób prawnych. Powołując się na treść regulacji zawartej w art. 15 ust. 4 i 4d ustawy, minister finansów podkreślił, że bez względu na nazewnictwo (czynsz inicjalny, czynsz „0”), jeżeli wynikające z umowy leasingu uiszczenie określonych kwot jest warunkiem skuteczności tej umowy (jej zawarcia), to – z uwagi na tę właśnie rolę – należy przyjmować, że są to koszty dotyczące całej umowy i ściśle określonego czasu jej trwania, z reguły przekraczającego rok podatkowy. Z tego względu, opłaty te, wymagalne w dniu zawarcia przedmiotowej umowy, należy zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów proporcjonalnie do czasu jej trwania, zgodnie z art. 15 ust. 4d ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

W wezwaniu do usunięcia naruszenia prawa Spółka zwróciła uwagę, że zarówno czynsz inicjalny, jak i czynsz „0” są typowymi terminowymi świadczeniami, które różnią się od następnych świadczeń w postaci czynszów leasingowych tylko tym, że zostają poniesione bądź przed wydaniem przedmiotu leasingu (czynsz inicjalny), bądź w momencie jego wydania. Wskazała, że oba świadczenia są kosztami pośrednimi, związanymi z przychodami uzyskiwanymi z przedmiotu leasingu i dotyczą wyłącznie okresu pomiędzy chwilą zawarcia umowy leasingu a momentem wydania przedmiotu tej umowy.

W odpowiedzi na powyższe wezwanie minister finansów stwierdził brak podstaw do zmiany wydanej interpretacji indywidualnej.

W skardze wniesionej do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu Spółka wniosła o uchylenie wskazanej wyżej interpretacji indywidualnej i powtórzyła argumentację zawartą w wezwaniu do usunięcia naruszenia prawa, powołując się jednocześnie na treść wymienionych wyżej wyroków Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

W odpowiedzi na skargę minister finansów wniosł o jej oddalenie i podtrzymał stanowisko zajęte w sprawie.

Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu stwierdził, że skarga Spółki jest uzasadniona. Spór w analizowanej sprawie sprowadza do sposobu rozliczenia jako kosztów uzyskania przychodu w podatku dochodowym od osób prawnych przedpłat (czynszów) związanych z zawarciem umowy leasingu operacyjnego. Przy czym podkreślić trzeba, że poza sporem pozostaje fakt kwalifikacji tych opłat jako kosztów pośrednich, poniesionych w celu uzyskania przychodu.

Jak podała Spółka, zawarta przez nią umowa spełnia warunki leasingu operacyjnego. Sąd nie oceniał, czy w istocie jest to tego rodzaju leasing – przyjął stan faktyczny przedstawiony we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej, którego minister finansów nie kwestionował. W przypadku zawarcia umowy leasingu operacyjnego, opłaty ustalone w tej umowie, ponoszone przez korzystającego w podstawowym okresie umowy z tytułu używania środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych stanowią przychód finansującego i odpowiednio koszt uzyskania przychodów korzystającego.

W opinii Sądu minister finansów słusznie stwierdził, że powyższy przepis nie określa momentu zaliczenia do kosztów podatkowych czynszów inicjalnych i zerowych. Mowa w nim bowiem o opłatach ponoszonych w podstawowym okresie umowy, przez którą należy rozumieć czas, w którym realizowane są jej postanowienia. W czasie tym korzystający opłaca raty leasingowe za używanie przedmiotu leasingu. Moment wydania przedmiotu do używania wyznacza wobec tego początek podstawowego okresu umowy. Poza tym okresem pozostają przedmiotowe czynsze: inicjalny i zerowy. Konsekwencją powyższych ustaleń jest konieczność rozliczenia tych opłat jako kosztów uzyskania przychodów według ogólnych zasad, które w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych uregulowane zostały w art. 15.

Przepis ust. 4d art. 15 normuje kwestię rozliczenia pośrednich kosztów podatkowych, stanowiąc, że koszty uzyskania przychodów, inne niż koszty bezpośrednio związane z przychodami, są potrącalne w dacie ich poniesienia. Jeżeli koszty te dotyczą okresu przekraczającego rok podatkowy, a nie jest możliwe określenie, jaka ich część dotyczy danego roku podatkowego, w takim przypadku stanowią koszty uzyskania przychodów proporcjonalnie do długości okresu, którego dotyczą.

Z brzmienia przytoczonego przepisu wynika, że zasadą jest kasowa potrącalność pośrednich kosztów podatkowych (czyli w dacie ich poniesienia). Dopiero, gdy koszty te dotyczą okresu dłuższego niż rok podatkowy, to jest gdy można je powiązać ze spodziewanym przychodem powstałym w tym okresie, ich rozliczenie należy rozłożyć w czasie w sposób proporcjonalny.

Odnosząc brzmienie przytoczonego przepisu do przedmiotowych czynszów (inicjalnego i zerowego), należy w pierwszej kolejności rozważyć ich rolę w umowie leasingowej zawartej na czas przekraczający 12 miesięcy, mianowicie: czy dotyczą całego okresu umowy, na który została zawarta, czy też dotyczą jedynie momentu jej zawarcia. Jako że pojęcia tych opłat nie zostały zdefiniowane, ich charakter trzeba wywieść z funkcji, jaką spełniają w procesie zawierania umowy leasingu. Z wyjaśnień strony skarżącej wynika, że czynsz inicjalny uiszczany jest w momencie zawierania umowy – od jego opłacenia zależy sam fakt jej zawarcia, czynsz „0” poniesiony zostaje w następnym etapie, to jest w chwili wydania przedmiotu leasingu. Oba czynsze zatem stanowią opłaty wstępne, przygotowujące strony umowy leasingu do realizacji jej postanowień.

Opierając się na takim rozumieniu przedmiotowych czynszów, należy wobec tego uznać, że od ich opłacenia zależy możliwość przystąpienia do wykonania umowy leasingowej. Są to opłaty samoistne, bezzwrotne, niezależne od rat leasingowych uiszczanych w okresie trwania umowy. W rezultacie należy je wiązać nie tyle z całą umową rozumianą w wymiarze czasowym, co z momentem jej zawarcia.

Wątpliwości może budzić tylko czynsz zerowy – może to być bowiem opłata wpłacana na rzecz finansującego w momencie wydania przedmiotu leasingu niezależnie od rat leasingowych (samoistna opłata wstępna), może też spełniać rolę pierwszej raty leasingowej. Jednak w obu przypadkach czynsz ten powinien być rozliczany w kosztach podatkowych kasowo: w pierwszym przypadku – gdyż stanowiłby opłatę związaną z momentem zawarcia umowy leasingu, w drugim przypadku – ponieważ raty leasingowe stanowią koszt uzyskania przychodu w miesiącu ich wpłaty.

Sąd orzekający w analizowanej sprawie zgadza się też z rozważaniami zawartymi w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z dnia 17 czerwca 2008 r., sygn. akt III SA/Wa 24/08, który poddał pod rozwałę konsekwencje proporcjonalnego rozliczenia takich czynszów i wskazał, że w przypadku wcześniejszego rozwiązania umowy leasingu, zniszczenia przedmiotu leasingu, zaprzestania działalności przez korzystającego bądź leasingodawcę (finansującego) – a więc w sytuacjach nieprzewidzianych na początku okresu umowy – koncepcja rozliczenia tych opłat proporcjonalnie do czasu trwania umowy nie ma racji bytu. Przepis art. 15 ust. 4d nakazuje bowiem rozliczenie kosztów pośrednich proporcjonalnie, nie normuje jednak kwestii, jak rozliczyć pozostałą część poniesionych już kosztów, gdy okres, którego miałyby dotyczyć, ulega skróceniu z przyczyn, których nie można było przewidzieć.

Konsekwencją powyższych ustaleń jest stwierdzenie naruszenia przepisu prawa materialnego, co uzasadnia uchylenie zaskarżonej interpretacji indywidualnej.

Minister Finansów, ponownie wydając interpretację przepisów prawa podatkowego w indywidualnej sprawie, na podstawie wniosku skarżącej Spółki, winien rozważyć charakter czynszów inicjalnego i „0”, który został wyżej przedstawiony w odniesieniu do treści naruszonego przepisu.

4.4. Podatek od towarów i usług

Umowy leasingu w myśl przepisów VAT traktowane są jako dostawa towarów lub świadczenie usług. Dostawa towarów ma miejsce wówczas, gdy ze względu na przepisy o podatku dochodowym umowę zalicza się do leasingu finansowego i dodatkowo zapewnia przeniesienie własności składnika aktywów na korzystającego. Pozostałe umowy leasingu (tzn. umowy leasingu finansowego, które nie zapewniają przeniesienia własności jej przedmiotu oraz wszystkie umowy leasingu operacyjnego) są klasyfikowane do celów VAT jako świadczenie usług.

W przypadku umów leasingu zaliczanych do dostaw towarów finansujący na pierwszej fakturze za leasing (dotyczącej opłaty manipulacyjnej i wstępnej) nalicza jednokrotnie VAT od sumy wszystkich opłat leasingowych, przewidzianych umową. Natomiast w razie zawarcia umowy zaliczanej do świadczenia usług VAT na pierwszej fakturze za leasing jest naliczany tylko od opłaty manipulacyjnej i wstępnej.

Wpłacona przez korzystającego kaucja nie stanowi przedpłaty (zaliczki) dla celów podatku od towarów i usług.

5. Uwagi końcowe

Jak wykazano, linie orzecznicze sądów (WSA), interpretacje Ministerstwa Finansów oraz organów podatkowych, a także postanowienia KSR 5 różnią się znacząco w odniesieniu do wydatków ponoszonych w związku z inicjowaniem umów leasingu. Zagroza to wzrostem ryzyka podatkowego oraz może skutkować błędnym ujęciem tych wydatków w księgach rachunkowych oraz odzwierciedleniem ich w sprawozdaniach finansowych.

Podejmując próbę pogodzenia tych trzech podejść do problematyki uiszczanych wstępnie opłat z tytułu leasingu, trzeba założyć, że ich rozliczanie zależeć będzie od charakteru ekonomicznego konkretnych, wskazanych w umowie płatności:

– opłat manipulacyjnych, które mają charakter opłaty samoistnej, nieprzypisanej do poszczególnych rat leasingowych; jej uiszczenie jest warunkiem koniecznym do realizacji umowy; wnosi się ją jeszcze przed rozpoczęciem trwania umowy leasingu;

– opłat wstępnych – które są opłatą na poczet usługi świadczonej przez okres trwania umowy leasingu, tyle tylko, że pobieranej w znacznie wyższej wysokości aniżeli późniejsze opłaty podstawowe.

Opłata manipulacyjna powinna być wliczona w całości w koszty uzyskania przychodu w dacie jej poniesienia, nie można bowiem uznać, że dotyczy ona całego okresu, na jaki umowa została zawarta. Opłata taka jest kosztem jednorazowym związanym z zawarciem umowy i wydaniem korzystającemu przedmiotu leasingu. Opłatę manipulacyjną korzystający wnosi, zanim jeszcze umowa leasingu zostanie uruchomiona i z zasady od uiszczenia tej opłaty zależy, czy do zawarcia umowy w ogóle dojdzie.

W związku z tym celowa byłaby zmiana zapisów KSR 5 „Leasing, najem i dzierżawa”, dotyczących opłaty manipulacyjnej, idąca w kierunku:

– uznania opłaty za koszt okresu z możliwością rozliczenia w czasie, lub
– przyjęcia – jako zasady – rozliczenia w czasie z możliwością jednak jednorazowego odpisania w koszty (jeżeli byłaby uznana za nieistotną).

Natomiast opłata wstępna (inicjalna), choć jest to w istocie rzeczy jedna z rat opłaty podstawowej, to jednak jej wysokość z różnych względów przewyższająca istotnie kwotę „normalnej” opłaty podstawowej, wymaga uwzględnienia poprzez rozliczenie w czasie. Nie można jej uznać za koszt jednorazowy; opłata taka powinna być rozliczona proporcjonalnie do czasu trwania umowy leasingu.

Dopóki jednak problematyka opłaty manipulacyjnej i wstępnej – w aktualnym stanie prawnym – nie zostanie jednoznacznie rozstrzygnięta przez Naczelny Sąd Administracyjny, to rozwiązaniem ograniczającym ryzyko podatkowe wydaje się zawieranie umów leasingowych nieprzewidujących typowych opłat wstępnych, a w to miejsce strony godzą się na ustalenie w harmonogramie płatności odpowiednio wyższych podstawowych opłat leasingowych za pierwsze okresy umowy.

Streszczenie

Rozdział poświęcony jest aspektom księgowym i podatkowym nakładów ponoszonych w związku z rozpoczęciem umów leasingu. Autor stwierdza, że odmienne podejście podatkowe i księgowe może skutkować ryzykiem podatkowym oraz powodować błędną ewidencję tych nakładów.

Literatura

Interpretacja indywidualna sygn. akt IP-PB3-423-389/07-2/GJ.

Nykiel W., Mariański A. [red.] (2009), *Komentarz do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych*, Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr, Gdańsk.

Odpowiedź z dnia 31 października 2008 r. podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów – z upoważnienia ministra – na interpelację nr 5531 w sprawie kwalifikowania kosztów leasingu, <http://orka2.sejm.gov.pl/IZ6.nsf/main/475D16C3>.

Postanowienie w sprawie interpretacji prawa podatkowego sygn. akt ŁUS-II-2-423/181/07/JB.

Stec S., *Interpelacja poselska nr 5531 do ministra finansów w sprawie kwalifikowania kosztów leasingu z 6 października 2008 r.*, <http://orka2.sejm.gov.pl/IZ6.nsf/main/339FEA3A>.

Turzyński M. (2009), *Umowy leasingu w prawie bilansowym i podatkowym*, Wolters Kluwer, Warszawa.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 17.06.2008 r., sygn. akt III SA/Wa 24/08, niepubl.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 8.08.2008 r., sygn. akt III SA/Wa 221/08, niepubl.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z 5.10.09 r., sygn. akt I SA/Wr 633/09, niepubl.

Wydawnictwo UŁ zaprasza www.wydawnictwo.uni.lodz.pl

ISBN 978-83-7525-387-0